

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

22

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for
Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York 1, N. Y., Birželio-June 2, 1961

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post
Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

52 METAI

Aprupinkime Savo Pažistamus Vertingomis Apdraudomis

Prezidentas John F. Kennedy Reikalauja Papildomų Sumų Karo Reikalams, Stratosferos Užkariavimui ir Sąjungininkų Pagalbai

Jungtinių Valstybių sujungtame Kongreso posėdyje prezidentas Kennedy kalbėdamas apie savo busimą kelionę į Europą nurodė svarbiausius vidaus ir užsienio reikalus, pabrėždamas būtinumą sustiprinti Jungtinių Valstybių ekonomiką, padidinti išlaidų karo ir erdvės užkariavimo reikalams ir padidinti pagalbą sąjunginėms valstybėms.

Prezidentas sakė, kad mės gyvename ypatingose sąlygose, kai komunistai išsiskiria Ameriką į visokeriopą progresą rungtynes, kurias turi laimėti Amerika. Jo žodžiais, mes laimėsime tik savo visą pajėgumą panaudojant. Tam tikslui teks padaryti išlaidas 5 metų bėgyje \$1,700,000,000. Tokiu būdu tik vienų dabartinių metų bėgyje biudžeto deficitas sieks \$3,500,000,000. Prezidentas reikalauja oro užkariavimui asignuoti \$531,000,000, kad galėtume pasiųsti žmogų į mėnulį, kuris galėtų grįžti savo tyrinėjimus atlikęs atgal. Taip pat teks įvykdyti tolygaus svarbumo kitus bandymus. Šiuo požiūriu Amerika neturi atsilikti, bet pirmauti pasaulyje. Negalime praleisti, kad sovietai šia prasme būtų pranašesni.

Prezidentas išdėstė plačią pagalbos sąjunginėms valstybėms programą. Paskutiniai įvykiai Azijoje parodo, jog teks padaryti naujas dideles išlaidas. Prezidentas reikalauja padidinti asignavimus pavojuje atsidurusiems kraštams iki \$285,000,000. Šios išlaidos esančios, prezidento nuomone, būtina reikalingos. Taip pat didėja komunizmo pavojus Pietų Amerikai. Jau esą pastebimos negerovės daugelyje valstybių. Mes ne tik turim pareikšti savo pasipriešinimą komunizmui, bet ir veikti, kas pareikalaus tam tikrų išlaidų. Tuo tikslu tenka stiprinti karinį šalies pajėgumą, didinant pirmoje eilėje jūrų pėstininkų dalinius ir aprūpinant juos moderniais ginklais.

Prezidentas pabrėžė, jog jis daug tikisi iš savo pasimatymo su Prancūzijos prezidentu De Gaulle, kurs yra žymusis politikos vadas. O dėl savo busimo pasimatymo su Chruščevu prezidentas pasakė, jog jis nori pareikšti, jog Amerikos kantrumas turi ribas ir nors mes trokštame taikos, bet tvirtai esame pasiryžę savo laisvę apginti.

Kubos diktatoriaus Castro prekyba žmonėmis

Kubos diktatoriaus Castro gerai žinodamas, jog demokratiniame pasaulyje žmogaus gyvybė saugoma ir vertinama, matyt jaučiasi sugalvojęs gerą "biznį" padaryti. Savo viešose kalbose ir per Kubos radio stotis jis paskelbė, jog po nesekmingo Kubos patriotų išsikėlimo į salą, paimitus į nelaisvę 1,200 asmenų jis linkęs iškeisti į 500 traktorių ir buldozerių. Jis kaip apsuks rusų pirklys, dar įspėjo, kad traktoriai turi būti gerame stovyje, o be to pareikalavo, kad Amerikoje nebūtų iš jo tyčiojamosi. Kitaip, girdi, visus belaisvius jis grąšino atiduoti į karo lauko teismą.

Visi tie traktoriai ir buldozeriai kainuotų apie 20 milijonų dolerių. Prezidento Kennedy iniciatyva sudaryta visuomeninė komisija iš Mrs. Eleanor Roosevelt, Dr. Milton Eisenhower ir Walter Reuther, kurie vadovaus aukų rinkimui. Kardinolas Spelmanas paaukojo \$5,000.00, prezidentas Kennedy asmeniškai, kaip po privatus pilietis taip pat pažadėjo aukoti. Savo atvirame pareiškime Kennedy kvietė visus piliečius aukoti "kiek kas gali", kad galėtume išgelbėti gyvybes šių žmonių. Visa akcija aukoms rinkti bus atlikta privačių piliečių pastangomis, be vyriausybės dalyvavimo.

Castro labai savotiškas pasiūlymas daugeliui atsakingų žmonių Washingtono padarė sunkų įspūdį. Vienas senatorių priminė, kad tokie pasiūlymai čia nėra naujiena. Bet tik panašius pasiūlymus aštuonioliktame šimtmetyje darėdavo piratai, kai jie pagrobėdavo žmones ir reikalaujavo išpirkimo. Senatorius Bridges pastebėjo, kad nuo Hitlerio laikų panašaus cinizmo mes nematėm. Kiti senatoriai vadiną Castro žygį pačiu juodžiausiu šantažu.

Prezidentas Kennedy belaisvių atstovams, kuriuos Castro tyčia išleido derėtis dėl traktorių, audiencijos metu pasakė: Musų broliams, kurie yra totalistų kalėjime, kiekvienas amerikietis norės pagelbėti. O aš manau, kad visi, kurie kovoja šioje pasaulio dalyje dėl laisvės, yra mūsų broliai.

Kelionės "į Laisvę" sukėlė rimtus neramumus Pietinėse valstybėse

Negrų teisių gynėjų ir segregacijos priešininkų organizacijos surengė vadinamas keliones "į Laisvę". Paprastai buvo pasamdomas busas ir juo važiuodavo propagandiniais tikslais agitatoriai ir jaunimas per pietines valstijas, kur negrų segregacija tebėra pilnojo aštrumoje. Bet kai tik pasirodydavo pietuose keliuonų "į Laisvę" busai vietiniai kai kurie iš baltųjų reaktiniai elementai puolė tuos busus, jų keleivių sužeidė, vežimams padegė. Po to įsilepinojo jau tikros riaušės ypačingai Montgomery, Ala. ir kituose miestuose.

Policija buvo kaltinama, kad ne tik nemėgino "keleivių į laisvę" apginti, bet ir dalinai palaikė vietinius riaušininikus. Vietinis gubernatorius šiuos keliautojus pavadino "provokatoriais".

Robert Kennedy, Vyriausias Prokuroras, energingai ėmėsi prasidėjusias riaušes malšinti, pasiūsdamas tam tikrą kiekį maršalų, kurių pareiga buvo apginti puolamus laisvės keliautojus ir sustabdyti gatvių muštynes. Buvo suimta visa eilė riaušininkų, kurie pasižymėjo agresyviais žygiais gatvių muštynėse. Bet keliautojai į laisvę, neatsižvelgdami į sutiktą griežtą pasipriešinimą, paskelbė, jog savo keliones ir toliau vykdys. Kai kuriose vietose jie buvo suimti, nes vietinė policija manė tuo būdu išvengti dar didesnių neramumų, pašalinant vietos žmonių erzimą.

Sie neramumai užsienioose Jungtinių Valstybių atžvilgiu padarė neigiamą įspūdį. Maskvoje pirmomis dienomis, kai buvo gauti pranešimai apie įvykius Alabamoje, buvo rėkta reikiama apie žvėriškumus Amerikos administracijos. Bet toliau prasidėjo keista tyla. Manoma, jog ten laikomasi santūriai, nenorint pakenkti Kennedy su Chruščevu pasimatymui.

Bet už tai Afrikos, Azijos ir Pietų Amerikos daugumas laikraščių rado progą išlieti savo tulžį Amerikai.

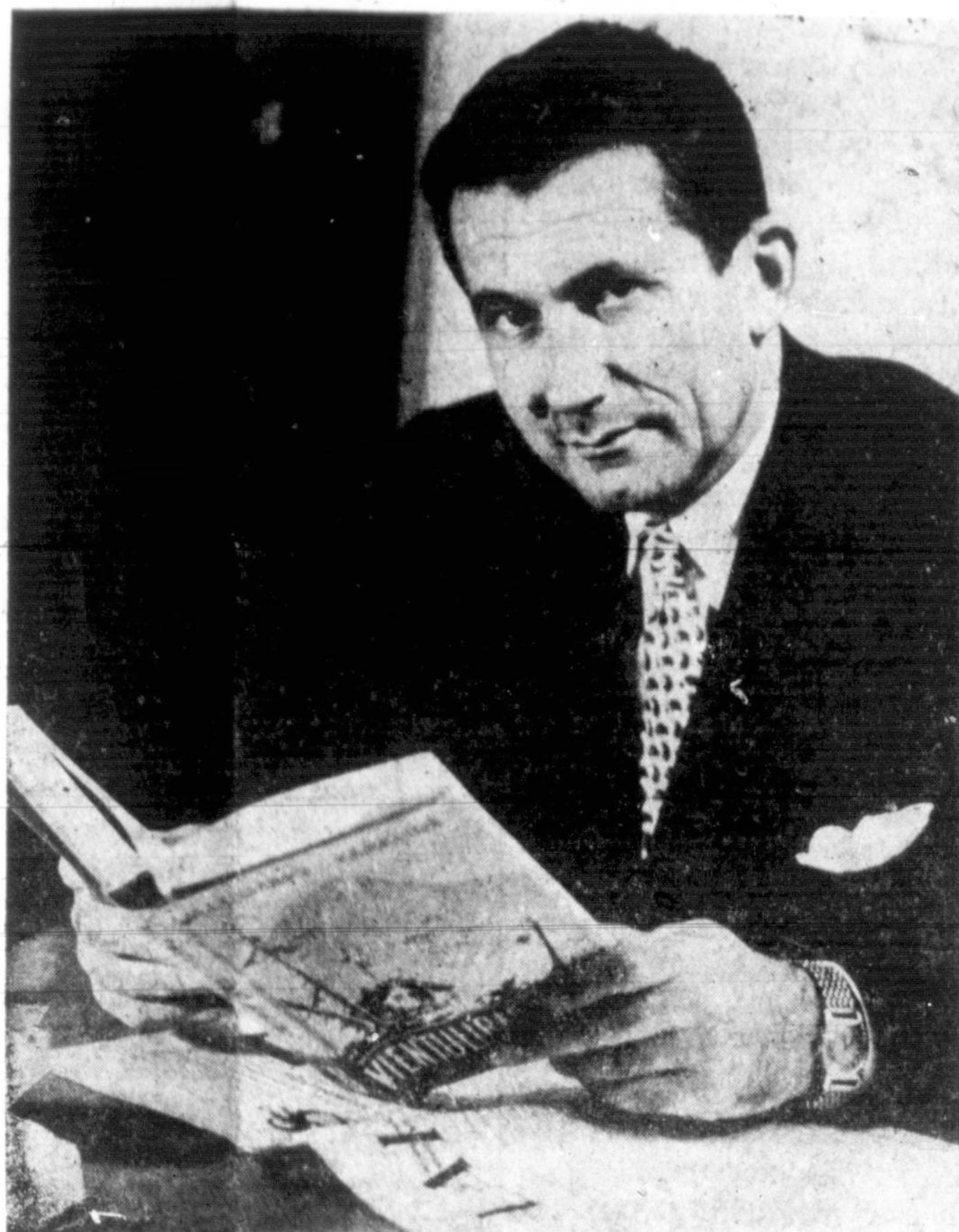
Robertas Kennedy visais priemonėmis panaudodamas riaušes apmalšinti, pasiuntė negrų vadams raštus, siūlydamas "atvėsinoti atmosferą". Į tai Uriah J. Fields, Montgomery integregacijos prezidentas Vyriausiam prokurorui taip atsakė: Jeigu būtų siekta civilinio karo metu "atvėsinoti atmosferą", tai negrai ir šiandien būtų vergais". Praėjusieji 99 metai jau pakankamas laikas šių atmosferų atvėsinoti.

Naujas Amerikos lėktuvų rekordas pasiektas praėjus savaitę atskridus iš Los Angeles į New Yorką per dvi valandas 47 minutes. Tai vis tiek kaip New Yorko gyventojui nuvažiuoti nuo Pelham Bay iki Conney Island. Lakunai Julian Lake ir E. A. Covart buvo New Yorkie iškilmingai sutikti ir juos priėmė miesto mayoras Wagneris.

Genevoje, Laoso reikalais konferencijoje komunistinės Kinijos atstovas pareiškė, jog Amerika Laosa ir kitas šalis norinti paversti savo kolonijomis. Tai komunistų atsakymas į demokratinio pasaulio pastangas šias šalis išgelbėti nuo komunistinės vergijos. Iš to sprendžiant, netenka tikėtis Laoso krizės taikaus išsprendimo.

Kieve, Ukrainos sostinėje Amerikos paroda, vaizduojanti įvairius gaminius iš plastiko, kaip pavyzdžiui virtuvės įrankius, žaislus, sporto reikmenis, o taip pat dirbtines protezas (rankas arba kojas) turi labai didelį pasisekimą. Ši paroda surengta pagal sutartį kultūrinį bendradarbiavimą tarp sovietų ir Amerikos išplėsti.

LATVIŲ KNYGŲ LEIDYBA IR SPAUDA TREMTYJE

HELMARS RUDZITIS, Laikraščio "Laiks" Leidėjas.

Latvių spauda palyginus su lietuvių spauda atrodo kiek kukliau, nes latviai neturi nė vieno dienraščio. Patsai latvių skaicius tremtyje taigpi mažesnis. Aplamai latviai skaito šioje šalyje naujų emigrantų apie 50,000 ir apie 40,000 senųjų emigrantų, kurie pradėdant 1880 metais ir baigiant 1939 metais į šią šalį atkeliavo. Iš senųjų emigrantų latvių veikloje dalyvauja, skaitant antrą ir trečiąją kartą, maždaug tik 10 nuošimčių. Visi kiti jau yra pilnai asimiliaus. Senųjų ateivių organizacijos tebeveikia. New Yorke jie turi apie 350, Philadelphiaje apie 200 narių, taip pat jų veikla reiškiasi Bostone ir Chicagoje.

Veiklų latvių ateivių Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra apie 60,000, o Kanadoje apie 20,000. Latvių ateiviai turi du laikraščius. Laikraštis "LAIKS" išeina New Yorke, jo tyražas siekia apie 12,000 ir leidžiamas du kartus į savaitę. Tai yra didžiausias latvių laikraštis laisvame pasaulyje. Laikraštis "LATVIA-AMERIKA" išeina du kartus į savaitę Toronte ir turi skaitytojų apie 4,500. Yra dar kiti savaitiniai ir mėnesiniai periodiniai leidiniai, bet jų tyražas yra nedidelis. Taip pat savo laikraštį turi ir latvių komunistai, bet jų tyražas siekia nedaugiau 500 kopijų.

Latvių laikraštį "LAIKS", kurį leidžia Helmars Rudzitis, skaito latviai gyvenę ir kitose kontinentuose. Helmars Rudzitis, buvo Rygoje žinomas nuo 1923 metų knygų leidėjas. Tais metais jis pirmasis pradėjo leisti pigias knygas, kurios išleido kas mėnuo ir už jas skaitytojai mokėdavo tik po 1 latą, kai paprastai knygos kainuodavo apie 3-5 latus. Greitu laiku jo leidykla pasidarė labai populiari ir todėl jis sugebėjo išleisti knygas 10,000 ir daugiau tiražu. H. Rudzitis, atvykęs į Jungtines Valstijas, savo pradėtą darbą toliau vykdė ir įsteigė leidyklą "Gramatu Draugs". Dabar jis išleidžia kasmet 15-20 knygų, jų tarpe apie pusę sudaro nauji kuriniai. Pavyzdžiui praeitais metais jis išleido 10 žinomų autorių kurinius. Jų tarpe Aušra Eglis romaną ir apysakų rinkinį, Voldemaro Karklinio romanus, Aidis Niedra ir Irmos Grebzdės romanus. O taip pat ir septyneto kitų žinomų rašytojų kurinius. Daugumas išleistų knygų pavaizduoja šios dienos okupuotos Latvijos gyvenimą. Reikia manyti, jog šie leidiniai būtų įdomūs ir lietuvių skaitytojams.

Be anksčiau sumintų laikraščių latviai tremtyje išleidžia dar šiuos savaitraščius: Vakarų Vokietijoje "LATVIJA", Anglijoje "LONDONAS AVIZE" ir Australijoje "LATVIETIS AUSTRALIA". Jų tyražas nėra didelis, nes Vakarų Vokietijoje latvių gyvena apie 10,000, Anglijoje apie 12,000 ir Australijoje apie 20,000. Švedijos latviai turi leidyklą "Dauguva" ir Danijos latviai turi leidyklą "Imanta". Iš viso laisvojo pasaulio latviai išleidžia apie 75 knygas į metus.

Latvių rašytojų ir spaudos žmonių paramai šiaurės Amerikoje veikia Kultūros Fondas, o kitose šalyse mažesnes apimties fondai, kurie kasmet vertinguosius kurinius premijuoja. Amerikos Latvių Kultūros Fondas, kuris veikia Latvių Susivienijimo Amerikoje globojamas kasmet surenka nuo 7 iki 9 tūkstančių dolerių aukų ir tos sumos yra išdaunamos geriausiems rašytojams, muzikams, menininkams ir teatro veikėjams. Nuo 1951 metų gavo premijas 8 latvių rašytojai: Janis Jaunludrinis, Janis Veselis, Andreja Eglitis, Anslavs Eglitis, Zinaida Lazda, Peteris Ernaniš, Martinš Zivertis ir Teodors Zeltins. Martins Zivertis yra gausiausias teatro veikalo rašytojas. Jo kuriniai vaidinami visuose tremtinių teatruose. Galima spręsti, jog ir šie kuriniai būtų įdomūs ir lietuvių publikai, nes jie atvaizduoja dabarties gyvenimą.

Tenka apgailestauti, kad iš lietuvių kalbos tremtyje vertimai nėra gausūs. Vienintelis Emilio Skupenieko vertimas pasirodė laikraštyje "LAIKS", tai jauno lietuvių rašytojo R.

Vajaus Metu Duodama 10 Nuošimčių Nuolaidos Nuo Duoklių Apsidraudžiant su Non-Medical Aplikacija

- ★ PAGRINDINIAI APDRAUDOS SKYRIAI, NUO KURIŲ DUODAMA ŽYMI NUOLAIDA
- ★ SLA APDRAUDOS YRA NEPRARANDAMOS
- ★ DABAR, KADA DAROMOS STAMBIOS LENGVATOS, ĮRASYK SAVO ARTIMUOSIUS IR PAŽISTAMUS Į SUSIVIENIJIMĄ

Reikšmingas Vajaus Komisijos Patvarkymas

Neseniai įvykęs SLA 75 Metų Vajaus Komisijos suvažiavimas New Yorke nuodugniai peržiūrėjo vykstančio vajaus darbus ir arčiau susipažino, kaip vyksta naujų narių prirašymas. Kartu apsvaustė tolimesnę vajaus eigą ir numatė kuriais keliais bei budais turime siekti savo darbo našesnių vaisių.

Ypatingas dėmesys yra skiriamas pagrindiniams apdraudų skyriams, kurie apsidraudusių asmenų ekonominei buklei turi nemažos reikšmės. Kiekvienam labai patartina įsigyti bet kurį reguliarios apdraudos skyrių, nes į šią apdraudą įdėti pinigai visada grįžta nariui ar šeimai net didesne suma, nei buvo sumokėta. Todėl Vajaus Komisija, siekdama daugiau lietuvių aprūpinti naudinga apdrauda, paliko galioje savo ankstyvesnį nutarimą—duoti 10% nuolaidos nuo duoklių apsidraudusiems šiame vajuje su Non-Medical aplikacija reguliaria apdrauda.

PAGRINDINIAI APDRAUDOS SKYRIAI, KURIŲ DUOKLĖS SUMAZINTOS 10% APSIDRAUDŽIANT SU NON-MEDICAL APLIKACIJA

Toji žymi nuolaida teikiama dabar, šio vajaus metu apsidraudžiant su Non-Medical aplikacija šiuose reguliarios apdraudos skyriuose:

SKYRIUS V1 arba VISO GYVENIMO APDRAUDA. Apsidraudęs šiame skyriuje narys duokles moka per visą savo amžių ir visą laiką buna apdraustas. Į šį skyrių su Non-Medical aplikacija nariai priimami tik šio vajaus metu. Šio skyriaus duoklės yra pačios mažiausios.

SKYRIUS V2 arba VISO GYVENIMO APDRAUDA, DUOKLĖS MOKAMOS 20 metų. Po 20 metų narys duoklių nemoka, bet lieka apdraustu per visą savo amžių.

SKYRIUS V3—TAUPOMOJI APDRAUDA DVIDESIMTIES METŲ. Narys duokles moka tik pat per 20 metų, o po to pats atsiima visą apdraudos sumą.

SKYRIUS VX—TAUPOMOJI APDRAUDA DESIMTIES METŲ. Duoklės mokamos per dešimt metų, o po to narys pats atsiima apdraudos sumą.

Taupomieji skyriai (V3 ir VX) yra labai naudingi vaikams ir jaunuoliams, nes jie, atsiėmę visą apdraudos sumą, gali ją panaudoti mokslui eiti, profesijai įsigyti, sudaryti pinigų būdui arba juos sunaudoti savarankaus gyvenimo pradžiai.

Išvardyti skyriai yra pagrindiniai ir jų apdraudos neprarandamos, tas reiškia, kad Apdraudos Paliudijimas įgyja piniginę vertę, toji vertė, mokant duokles, kasmet didėja ir narys, po kurio laiko, reikalingi esant, gali atsiimti pinigais sumą, kurią parodo jo Paliudijime esanti lentelė. Taip pat jis savo Paliudijimą gali paversti apmokėta apdrauda.

KĄ TURIME ATLIKTI ŠIO VAJAUS METU?

Dabar, kada Susivienijimas mini savo 75 metų veiklos sukaktį, padarykime patarnavimą savo pažistamiems, draugams ir artimiesiems aprūpinant juos naudinga ir patvaria SLA apdrauda. Šiuo metu galime pasinaudoti stambiais lengvatomis. Apsidraudžiantiems nereikia mokėti įstojamųjų mokesčių, o svarbiausia gali gauti 10% nuolaidos nuo duoklių, kurių lentelė spausdinama šiame "Tėvynės" numeryje.

Išrašę į Susivienijimą turės ne tik naudingą apdraudą, bet kartu įsijungs į organizuotą lietuvių visuomenę ir savo dalyvavimu prisidės prie darbų, kuriuos mūsų broliškoji organizacija atlieka narių ir visos visuomenės naudai.

dreja Eglitis, Anslavs Eglitis, Zinaida Lazda, Peteris Ernaniš, Martinš Zivertis ir Teodors Zeltins. Martins Zivertis yra gausiausias teatro veikalo rašytojas. Jo kuriniai vaidinami visuose tremtinių teatruose. Galima spręsti, jog ir šie kuriniai būtų įdomūs ir lietuvių publikai, nes jie atvaizduoja dabarties gyvenimą.

Tenka apgailestauti, kad iš lietuvių kalbos tremtyje vertimai nėra gausūs. Vienintelis Emilio Skupenieko vertimas pasirodė laikraštyje "LAIKS", tai jauno lietuvių rašytojo R. Spalio romanas, Gatvės berniuko nuotykių. Norėdami latvių ir lietuvių literatūrinę kūrą suartinti, turėtume pagalvoti apie bendrą fondą, kuris šį reikšmingą darbą galėtų paremti. Yra mintis kasmet rūpintis apie savitarpinę informaciją apie abiejų tautų kurybinį gyvenimą. Panašus lietuvių ir latvių kurybinis bendradarbiavimas abiem pusėm būtų naudingas ir paskatintų abiejų tautų artimesnį susipratimą.

ERIKS RAISTERS,
"Laiks" Redaktorius.

SLA 75 Metų Vajaus metu įrašant į Susivienijimą su Non-Medical Aplikacija į V1, V2, V3 ir VX Skyrius, atskaityk 10% nuo šiose lentelėse nurodytų mokesčių.

Platesnius paaiškinimus apie SLA pagrindinius apdraudos skyrius skaitykite šiame "Tėvynės" numeryje.

Išsiskirkite šią lentelę ir ją naudokite prirašant naujus narius.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Atskaita Trečio Bertainio, 1960 Metų

Išmokėjimai Rugpjūčio ir Rugsėjo Mėn., 1960 Metais

Pomirtinių		
Rugpjūčio 6, 1960	\$1,813.00	
Rugpjūčio 13, 1960	850.00	
Rugpjūčio 20, 1960	3,291.90	
Rugpjūčio 27, 1960	4,205.00	
Viso	\$10,159.90	\$102.07
Ligoje Pasalpos		
Rugpjūčio 6, 1960	\$287.64	
Rugpjūčio 13, 1960	226.52	
Rugpjūčio 20, 1960	662.17	
Rugpjūčio 27, 1960	305.28	
Viso	\$1,481.61	
Atsąskaitų Apdrauda		
F. Beutler, Cleveland, Ohio	\$273.08	
V. Morris, Cicero, Ill.	101.65	
Z. Kenstavičius, E. Chicago, Ind.	28.49	
J. Navickas	17.28	
B. Uinciuskas, E. Chicago, Ind.	17.28	
J. Chaleckienė, Cleveland, Ohio	156.08	
J. Stulga, Chicago, Ill.	145.47	
F. Trávis, Chicago, Ill.	50.50	
M. Stulga, Chicago, Ill.	49.21	
J. Labentis, Chicago, Ill.	456.00	
A. Ratkelis, Woodhaven, N. Y.	145.70	
V. J. Nevulis, Wilkes Barre, Pa.	188.98	
K. Artišauskienė, Chicago, Ill.	93.20	
Viso	\$1,810.76	
Vaičių Atsąskaitų Apdrauda		
Z. Kenstavičius, E. Chicago, Ind.	\$41.56	
Viso	\$41.56	
20 Metų Taupomųjų Apdrauda		
J. A. Draugelis, Ansonia, Conn.	\$1,000.00	
A. Mockus, Rumford, Me.	500.00	
Viso	\$1,500.00	
7Vaičių 20 Metų Taupomųjų Apdrauda		
A. Paulavičiūtė-Schrodt, Springfield, Ill.	\$500.00	
Viso	\$500.00	
Pasalpos iš Našių ir Našių Fondo		
R. Talakienė, Pittston, Pa.	\$10.00	
P. Petruskevičienė, Pittston, Pa.	10.00	
M. Lapinskienė, Grand Rapids, Mich.	10.00	
K. Urbonavičius, Dorchester, Mass.	10.00	
J. Valaitis, Dorchester, Mass.	10.00	
O. Kuprienė, Wilkes Barre, Pa.	10.00	
V. Jesavičienė, Chicago, Ill.	10.00	
M. Stašaitienė, Springfield, Ill.	10.00	
M. Dabrilienė, New Kensington, Pa.	10.00	
A. Papeika, Akron, Ohio	10.00	
Viso	\$100.00	
Atlyginimas Daktarui Kvotėjui		
Dr. S. Biežis, Chicago, Ill.	\$170.00	
Viso	\$170.00	
Atlyginimas Organizatoriams		
SLA 38 kp., Brooklyn, N. Y.	\$15.22	
Viso	\$15.22	
Atlyginimas Daktarams		
Dr. S. Biežis, Chicago, Ill.	\$75.00	
LLA 352 kp., Detroit, Mich.	10.00	
Viso	\$85.00	
Atlyginimas Sekretoriams ir Kolektoriams		
SLA 14 kp., Cleveland, Ohio	\$147.28	
SLA 31 kp., Auburn, Me.	4.18	
SLA 32 kp., Wilkes Barre, Pa.	7.02	
SLA 77 kp., Rockford, Ill.	77.40	
SLA 187 kp., New Philadelphia, Pa.	18.84	
SLA 250 kp., Maspeth, N. Y.	7.04	
SLA 299 kp., Rumford, Me.	17.38	
SLA 308 kp., Brookline, Mass.	55.96	
SLA 330 kp., Dorchester, Mass.	4.80	
Viso	\$339.90	
Atlyginimas Sekretoriams		
A. Gustas, Hawthorne, N. J.	\$16.88	
J. A. Krutkas, Chicago, Ill.	15.19	
SLA 150 kp., Chicago, Ill.	28.83	
K. Alestus, Homestead, Pa.	1.33	
F. Lavinskas, Long Island City, N. Y.	3.06	

O. Brucas, Woodhaven, N. Y.	129.29	
P. Brucas, Woodhaven, N. Y.	119.50	
Viso	\$1,388.37	
Vaičių Atsąskaitų Apdrauda		
P. ir O. Brucas, Woodhaven, N. Y.	122.37	
P. ir O. Brucas, Woodhaven, N. Y.	121.80	
Z. Kenstavičius, E. Chicago, Ind.	37.28	
Viso	\$281.45	
20 Metų Taupomųjų Apdrauda		
F. Peters, Long Island City, N. Y.	\$500.00	
Viso	\$500.00	
Pasalpos iš Našių ir Našių Fondo		
O. Sinkevičienė, Wilkes Barre, Pa.	\$18.29	
A. Bakunienė, Wilkes Barre, Pa.	27.59	
M. Baranaušky, Pittston, Pa.	29.77	
P. Petruskevičienė, Pittston, Pa.	10.00	
M. Lapinskienė, Grand Rapids, Mich.	10.00	
K. Urbonavičius, Dorchester, Mass.	10.00	
J. Valaitis, Dorchester, Mass.	10.00	
F. Žilionis, Pittsburgh, Pa.	10.00	
U. Jesavičienė, Chicago, Ill.	10.00	
M. Stašaitienė, Springfield, Ill.	10.00	
M. Dabrilienė, New Kensington, Pa.	10.00	
A. Papeika, Akron, Ohio	10.00	
Viso	\$165.65	
Atlyginimas Organizatoriams		
A. Kasperavičius, New Haven, Conn.	\$31.05	
Viso	\$31.05	
Atlyginimas Daktarams		
R. W. Wikson, Niagara Falls, N. Y.	10.00	
S. Cibulskas, Stamford, Conn.	5.00	
J. Kaspulis, Kenosha, Wis.	10.00	
S. J. Jasaitis, Dorchester, Mass.	12.00	
B. Kebaitienė, Detroit, Mich.	13.00	
Viso	\$50.00	
Atlyginimas Sekretoriams ir Kolektoriams		
SLA 153 kp., Du Bois, Pa.	\$23.90	
SLA 156 kp., Benton, Ill.	5.54	
SLA 267 kp., Wyoming, Pa.	12.26	
SLA 328 kp., Walpole, Mass.	40.70	
SLA 328 kp., Walpole, Mass.	40.70	
Viso	\$82.40	
SLA Nuosavybės		
307 West 30th Street, New York, N. Y.	\$2,006.92	
128 So. Maine Avenue, Atlantic City, N. J.	18.23	
Viso	\$2,025.15	
Sugrąžinti Mokesčiai		
Apraudos Fondas	\$185.83	
Ligoje Pasalpos Fondas	37.80	
Mišrus Fondas	2.40	
Lėšų Fondas	24.25	
Viso	\$250.28	
Pildomosios Tarybos ir Komisijų Reikalai		
P. P. Dargis, Pittsburgh, Pa.	\$137.98	
M. J. Vinikas, New York, N. Y.	220.22	
Viso	\$358.20	
Tėvynės Reikalai		
Mars Printing Co., New York, N. Y.	\$343.20	
Intertype Co., Brooklyn, N. Y.	54.77	
Postmaster	46.02	
Mercury Photo Engraving Co., N. Y. C.	20.37	
Smulkios išlaidos	15.00	
Viso	\$479.36	
Algos		
SLA raštinės tarnautojams	\$2,738.00	
SLA spaustuvių tarnautojams	640.60	
N. Gugis, Chicago, Ill.	180.00	
S. Bredes, Jr., Esq., Brooklyn, N. Y.	240.00	
Viso	\$3,798.60	
Išlaidos Išmokėjimai		
"Dirva" Cleveland, Ohio	\$200.00	
L. E. Goodfarb, Philadelphia, Pa.	180.00	
Schall Printing and Stationary Co., N. Y. C.	54.32	
Smulkios išlaidos	20.36	
Social Security	233.42	
New York Telephone Co.	56.59	
Reinhold Gould Inc.		

Amerikiečiai Paminėjo 94-tą Kovos Žuvusių Karių Dieną

Miestų ir miestelių aikšėse per visą kraštą amerikiečiai 94-tą kartą, gegužės 30 d., pagerbė kovose žuvusius tautos sunys. Ta diena buvo atžymėta iškilmingomis ceremonijomis kapinėse per visą Ameriką ir kituose kraštuose.

JAV-bių kariuomenės ir karo laivyno kapinėse Anglijoje, Prancuzijoje, Belgijoje, Olandijoje, Luksemburge, Italijoje, Šiaurės Afrikoje, Filipinuose ir Meksikoje draugai atiduodami pagarbą stovėjo prie Amerikos žuvusių karių kapų. Korėjoje, kur 24,000 amerikiečių paguldė savo galvas, buvo atlaikytos pamaldos JAV-bių kapinėse, Pusanė.

Specialūs minėjimai įvyko apie 100 tautinėse kapinėse 50-tyje valstybių ir laivyno kapinėse bei kitose mažesnėse laidojimo vietovėse. Kur tik randasi Amerikos kariuomenės postas ar laivynas, vėliavos buvo pusiau nufelstos ir 21 patrankos šūvis buvo paleistas. Gėlės buvo numestos į vandenį, kad pagerbtų žuvusių karių jurose.

Mirusių Karių Minėjimo Diena, kitaip dar vadinama Dekoravimo Diena, prasidėjo po Civilinio Karo, kai pietietiškos moterys Vicksburge ir Columbus, Mississippi ir Charlestone, pietų Carolinoje, pradėjo dekoruoti Unijos ir Konfederantų kapus. Šiaurietės moterys į tai atsiliepė tuo pačiu, kol per visą kraštą pirmosios vasaros gėlėmis buvo užklojamos Amerikos karių amžino poilsio vietos organizuotų ceremonijų metu.

Kai majoras generolas John A. Logan pasidarė Respublikos pokarinės Didžiosios Armijos komendantu, jis 1868 m. gegužės 5 dieną išleido garsų įstatymą: "kad kiekvienas Didžiosios Armijos postas turėtų suorganizuoti atitinkamas ceremonijas mirusių draugų karių kapų papuošimui gėlėmis... Tegu prabėgusio laiko sukuriai neklaido parodyti ateinančioms kartoms, kad mes, kaip žmonės, neužmiršome laisvos ir suvienytos Respublikos kainos".

Gegužės mėn 30 d., kai gėlės yra pačiame gražume, yra parinkta Žuvusių Karių Minėjimo Diena. Pirmas šios dienos minėjimas įvyko Vašingtone. Gėlės buvo vežamos greitosios pagalbos mašinomis į Arlingtono kapines iš Botanikos Sodo, viešų parkų ir iš Prezidento privačių sodų. Generalas Ulysses S. Grant, nominuotas į prezidentus, stovėjo garbės poste ir Generalas James A. Garfield, tada būdamas kongrese, bet vėliau tapęs prezidentu, pasakė prakalbą.

Buvo pasakyta daug kalbų žuvusių Karių Dienos Minėjimo metu po šio pirmojo minėjimo. Viena iš daugiausiai jaudinančių kalbų apie Gettysburgo kovas buvo pasakyta prezidento Franklino D. Roosevelto 1934 m. Kalbėdamas apie Civilinį Karą, jis pasakė: "Tautos tragedija buvo ta, kad žmonės vienas kito nepažino".

Šie žodžiai gali būti pritaikyti šiandien pasaulyje tiems, kurie pakankamai "nepažįsta vienas kito", kad galėtų pašalinti baime, nepasitikėjimą ir karo grėsmę, kylančią iš nežinios ir nesupratimo. Šią Žuvusių Karių Minėjimo Dieną mes visi, kurie rašome laiškus giminėms ir draugams užsienyje, galime vėl pabrėžti Amerikos gilią tarptautinio susipratimo ir taikos norą. — American Council.

Mes, VKLS Detroito skyriaus valdyba, svarstydami Sibiro esančių lietuvių padėtį kreipiame ypatingą dėmesį į tas lietuviškas šeimas, kurios paleistos iš darbo stovyklų, bet negali grįžti į savo gimtąjį kraštą dėl lėšų stokos. Jie

Sibiro Tremtinių Reikalų Pranešimas

Mes, VKLS Detroito skyriaus valdyba, svarstydami Sibiro esančių lietuvių padėtį kreipiame ypatingą dėmesį į tas lietuviškas šeimas, kurios paleistos iš darbo stovyklų, bet negali grįžti į savo gimtąjį kraštą dėl lėšų stokos. Jie

Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono Žinios

Valstybės Dep-tas, prie naujosios Administracijos, š. m. gegužės 11 dieną išdavė Lietuvos Atstovų liudijimą, kuriame pažymėta, kad JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, tęsia pripažinimą ir santykiavimą su Lietuvos akredituotais pareigūnais JAV. Jame pažymėta, kad J. Kajeckas laikomas šiuo metu Lietuvos Pasiuntinybės galva. Analoginiai Dep-to liudijimai taip pat parupinti p. J. Budriui, Lietuvos Generaliniam Konsului New York, dr. P. Dauzvardžiui, Lietuvos Konsului Chicagoje, dr. Julijui J. Bielskiui, Lietuvos Garbės Konsului Los Angeles ir p. A. O. Šalnai, Lietuvos Garbės Konsului Bostone.

Gegužės 5 d. įvyko eilinis Pabaltijo Dipl. Atstovų pasitarimas Washingtono, pas Latvijos Atstovą ministrą dr. A. Špekę. Buvo tartasi einaisiais reikalais.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos Atstovai JAV surengė birželio 1 d. Washingtono lūną, atsisveikinti ir pagerbti p. Loy W. Henderson, buvusį Valstybės pasekretorių ir karjeros JAV ambasadorių.

Nuo 1961 m. rugsėjo mėnesio prie American University School of International Service Washingtono įkuriamas "Diplomacy and Foreign Policy Center. Jo Direktoriumi yra pakviestas p. Loy W. Henderson. Savu laiku jis, kaip JAV pareigūnas, keliais atvejais buvo Pabaltijo valstybėse.

Institute of Ethnic Studies Georgetown University balandžio 21-22 dd. buvo surengęs ketvirtą metinę "Roundtable Conference", išvardyto U-to patalpose. Tema buvo: "Colonialism in Mid-Twentieth Century". Pasivadavimai konferencijoje dalyvavo Lietuvos Atstovs J. Kajeckas ir Patarėjas dr. S. Bačkis.

Balandžio 27-29 dd. Washingtono įvyko 55-tas metinis "The American Society of International Law" suvažiavimas. Joje metu JAV teisės profesoriai laikė keliovalę paskaitų. Jose pagal galimumą dalyvavo dr. S. Bačkis.

Balandžio 28-30 dd. Washingtono įvyko metinis Latvijos-Amerikiečių Sąjungos kongresas. Atidarymo posėdyje dalyvavo Lietuvos Atstovs J. Kajeckas, kuris ta proga pasakė sveikinimo kalbą ir Pas-bės Patarėjas dr. S. Bačkis.

deda paskutinę viltį į laisvą pasaulį esančių lietuvių gerumą ir prašo paramos kelionei iš Sibiro į Lietuvą, kad galėtų savo prieauglį leisti lietuviškas mokyklas ir auklėti lietuviškoji aplinkoj, nes kartus Sibiro gyvenimas ir likiminė dalis, tarp svetimųjų, kerta jų ištvermę likt ištikimais savo tautai ir tėvynei.

Manydami, kad tarp Lietuvos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo darbų yra statytinas į pirmą eilę ir Sibire esančių lietuvių (kol dar nevisiškai vėjų) padėties gerinimas, mes jautiame pareigą imtis iniciatyvos jiems padėti. Tam tikslui rengiame š. m. birželio 18 dieną Beechnut Grove parke gegužinę ir kviečiame visus lietuviškus šeimoms, kurios paleistos iš darbo stovyklų, bet negali grįžti į savo gimtąjį kraštą dėl lėšų stokos. Jie

VKLS Detroito Skyriaus Valdyba.

Gegužės 13 d. Washingtono Lietuvių Lituanistinė mokykla, kurią lanko 13 vaikų, surengė šeimyninį pobuvį Motinai pagerbti. Ponia O. Kajeckienė ta proga tarė sveikinimo žodį ir įteikė vaikučiams gėlių padalinti jų motinoms. Motinos pagerbime dalyvavo ir pp. Bačkiai.

Gegužės 20 d. Washingtono, "Constitution Hall" įvyko įvairių tautų liudies šokių festivalis. Lietuvius atstovavo Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambury, kuriam vadovauja p. O. Ivaškie. Šokėjų buvo 26, kuriems kompaniavo keturi muzikantai. Šio samburio muzikos programai vadovauja p. Julius Gaidelis.

Po šokių Lietuvos Pasiuntinybėje įvyko iš Bostono atvykusių svečių pagerbti pobuvius.

Birželio 13 d., Valstybės

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys duoda naudingų žinių 75 m. SLA Sukaktuvinio Vajaus reikalais. Klausykite nurodytomis valandomis.

BOSTON, MASS. Lietuvių Radio Valanda. Vedėjai Stepa ir Valentina Minkai. 502 E. Broadway, South Boston, Mass. WLYN-1360 banga. Programos veikia sekmadieniais nuo 1:30 iki 2:00 valandai po pietų.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas. Vedėjas Petras Višdnis. 47 Banks St., Brockton 18, Mass. Tel. JUniper 6-7209. WKOX iš Framingham, Mass., banga 1190; sekmadieniais nuo 8 iki 9 val. rytu.

CHICAGO, ILL. Radio Valanda. Vedėja Sophie Barcus. Iš WOPA stoties, A. M. 1490 kc.; FM 102.3 MC; kas rytą dešimtą valandą iki 11-tos valandos nuo pirmadienio iki penktadienio; šeštadienio rytą nuo 10:30 iki 11-tos; sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 valandos ryto. Vakaruškos kiekvieną pirmadienį 7-tą valandą vakaro. Raštinė: Sophie Barcus, 7159 So. Maplewood Avenue, Chicago. Telefonas HEMlock 4-2413.

CHICAGO, ILL. Margutis. Vedėja L. Vanagaitienė. 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill. WHFC — 1450 k. Dabar turime kasdien radijo programą nuo 9:00 iki 9:45 val. vakaro. Ketvirtadieniais du kartu: nuo 6:30 iki 7:30 ir nuo 9:00 iki 9:45 (visos programos vakarais). O sekmadienį po pietų nuo 1:00 iki 2:15.

DETROIT, MICH. Lithuanian Melodies. Vedėjas Ralph Valatka, 15756 Lesure Avenue, Detroit 27, Mich. Telefonas BRoadway 3-2224. Iš WJLB stoties 1400 k. šeštadieniais nuo 5:00 iki 5:30 valandai po pietų.

HARTFORD, CONN. Lietuvių Radio Valanda. Vedėjas I. Pekaitis. 60 Lincoln Street, Hartford, Conn. WPOR-1410 kilocycles. Sekmadieniais nuo 11:30 iki 12:30 val. po pietų.

NEW YORK — NEW JERSEY. Lietuvos Atsiminimai. Vedėjas Jack Stukas. 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325. WEVD-1330 k. 97.9 meg. Šeštadieniais nuo 5:00 iki 6:00 valandai vakare.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargiai. 2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa. WPIT-730 kilocycles. Sekmadieniais nuo 12:30 iki 1:00 valandai po pietų.

LOS ANGELES, CAL. Lietuviškoji Radijo Programa. Vedėjas Bronius Gediminas. 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Cal. Tel. AXminster 5-2260 KALI 1430 k. Šeštadieniais 12:30 — 1:00 val. po pietų.

Dep-te ir jo iniciatyva, ruošiamas tautinių šokių vakaras. Bostono L. T. Šokių Sambury, jame taip pat dalyvaus kartu su kelių kitų tautų šokėjais. Į tą pobuvį, įėjimas bus tik su pakvietimais.

Tai pirmas tos rusiškos lietuvių pasirodymas Valst. Dep-te naujųjų patalpų salėje. Į tą tautinių šokių manifestaciją bus kviečiami JAV Kabineto nariai, Valst. Dep-to pareigūnai ir Diplomatinis Korpusas Washingtono.

New Yorko Pasaulinės Parodos 1964-65 m. protokolo šefas, John F. Simmons, (anksčiau buvęs Valst./protokolo šefas) pakvietė Lietuvos Atstovą J. Kajecką dalyvauti Parodos Pirmininko, Robert Moses, pagerbtuvėse gegužės 22 d. Washingtono.

Kanados Ambasadorius Washingtono pakvietė Lietuvos Atstovą J. Kajecką dalyvauti į priėmimą Ambasadoje gegužės 25 d., Jos Didenybės Karalienės Elzbietos II gimtadienio sukakties proga.

Maryland valstijos senatorius John Marshall Butler ir kongresmanas George H. Falton pakvietė Lietuvos Atstovą J. Kajecką dalyvauti metinėje Baltimorės uosto iškiloje, vadinamoje "Ambassadors Tour", gegužės 26 dieną.

Juozo Mačiaus-Mačelio Įpėdinams

Juozas Mačius, gimęs 1878 m. kovo mėn. Darguriškių kaime, Vieksnių vals., Mažeikių apskr., mirė 1944 m. sausio 2 d. dalį turto užrašydamas Marjona, Petronėlei ir Antanui Mačiams, kurie prieš karą gyveno Lietuvoje, bet dabartinis jų adresas nežinomas. Jie arba apie juos žinantieji prašomi skubiai atsiliepti.

Consulate General of Lithuania,

41 West 82-nd Street, New York 24, N. Y.

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

VLIKo Raštinė Perkelta į Kitą Vietą

VLIKo reikalų vedėjas K. Mockus praneša, kad VLIKo raštinė perkelta į kitą vietą, 1697 Broadway, New York, kambarys 1105. Todėl turintieji kokių reikalų su Vyriausiuoju Lietuvos Išlaivimo Komitetu, kreipkitės nauju adresu.

Ona Vinikienė Išvyko į Chicago

Pracitos savaitės šeštadienį, gegužės 27 dieną p. Ona Vinikienė, velionio dr. M. J. Viniko našlė, išvyko į Chicago dalyvauti savo vyro laidotuvių, kurios įvyko gegužės 30 dieną Lietuvių Tautinėse Kapinėse, kur velionio pelenai palaidoti.

Yucaipa, California

Mūsų Miesto Apylinkės

Siemet ir žiemos metu mūsų apylinkėje buvo labai gražus oras, žiema nesiskyrė nuo vasaros. Bet dabar jau pavasaris, viskas atgyja ir žaliuoja, vaisiniai medžiai peržydė, tik gėlės žydi. Pas mus pietų Kalifornijoje nebuna šalčių, o gėlės myli šiltą orą. Mes, žmonės, irgi mylim šiltą orą, nereikia skųstis šalčiu.

Mūsų Igoniai

Ramaldas Stašis serga jau 5 mėnesiai, turėjo sunkią operaciją, dabar jau sveiksta namie prižiuramas savo žmonos Petronėlės. Valinam jam greitai pasveikti.

Buvo susirgęs D. Babilus, bet jau pasveiko. Dar serga Petras Tanisonas, mūsų geras draugas. Velinam greitai pasveikti.

Išvažiavo į Chicago

Išvažiavo į Chicago pasisvečiuoti šie asmenys: K. Sabonis su žmona, J. Mileris su žmona. Jie susitarę išvažiavo viena mašina.

K. Markas su žmona išvažiavo į Indiana valstiją. Kaip girdėti, jie ten praleis po mėnesį laiko. Pasislėję sugrįž į savo malonius namus. Kokie namai nebūtų, vis viena jie malonūs ir mieli.

Susivienijimo Narė.

Hartford, Conn.

Valstijos Kaliniai Turės Daugiau Laisvės

Connecticut valstijos seimelis išleido įstatymą, kuris leidžia kaliniams dirbti dirbtuvėse ar kitokiose įstaigose, jeigu jie iki to laiko, kuomet buvo areštuoti ir įkalinti dirbo, arba jeigu jie patys turį savo bent kokį biznį ar dirbtuvę. Šiuo įstatymu turi lygią teisę naudotis vyrai ir moterys, išskiriant kriminalistus, kurie nuteisti ilgiems metams kalėti.

Kalinys, išdirbęs darbui skirtas valandas, privalo grįžti į kalėjimą kasdien. Į namus grįžti neleidžiama. Šis naujas įstatymas išleistas pasiremiant faktais iš Wisconsin valstijos, nes ten praktikuojamas panašus įstatymas ir pasirodė geros pasekmės.

Kaliniai gaus tinkamą atlyginimą, bet iš algų bus išskaitoma už jų užlaikymą kalėjime, už maistą, pastogę ir kitas kalinių išlaidas. Tie, kurie turi šeimą, bus išskaitoma už šeimos užlaikymą. Bet ar kalnys bus saugojamas policijos, apie tai nieko nesakoma. O gal tik pasitiks kalinių, kad jis laikysis įstatymo.

Pr. Naumčikas.

LIUDNOS SUKAKTIES AKIVAIZDOJE

1941 metų birželio mėnesio vidury lietuviams paliko vieną labai liudną sukaktį, kurią minėjime ne mušant garsius bugnus ir ne šokant prie garisiausių ir sudėtingiausių muzikinių kapelų, bet susimąstę su giliu liudėsio skausmu širdyje. Atseit, sukaktis, kuri niekuomet lietuvių skausmo nenuslopins.

Ištisų nebus malonus prisiminimas ir kiekvienam iš mūsų, kurie jį pergyveno ant savo kailio ir vos spėjus ištrukti iš to paties likimo nasrų, jis vėl atsistos gyvas liudininkas praėjusių baisių, klaidžių dienų.

Turiu galvoje ne tik masinių deportacijų, bet žvėriškas žudynes. Rainiuose, Purviniškiuose, Panevėžyje, Rokiškyje, Zarasuose, Lankeliškiuose ir kt. Tai vietovės, kuriose raudonojo okupanto smogiamieji enkavedistų būriai išžudė ištisus lietuvių nieko nekaltų Lietuvos gyventojų: vyrų, moterų, mokinių, daktarų, kunigų ir net vaikų bei neščių moterų. Jų lavonus nužudymo vietovėse brutaliai išniekino kraujuose papludusius paliko pasityčiojimui. Gi likusieji gyvi nakties metu smurtu buvo plėšiami iš gimtųjų namų ir šautuvų būžėmis daužomi ir kojomis spardomi, brutaliai stumiami į sunkvežimius, į mėsluotus vagonus. Tai buvo klaidūs ir neišsivaizduojamas vaizdas: klykė kūdikiai, šaukė vaikai atplėsti nuo tėvų, dejuo ligoniai, seneliai ir aimanavo nešios moterys.

Alės Rutos Didžioji Meilė – Į Saulėtekį

Anglijoj Nidos leidyklos išleista 298 puslapių knyga, klubo nariams \$1.00. Seniai beskaičiau, pradžia lietuvių kalba ir dvasia, liečiant Lietuvos senovę, knygą, kurią perskaičius pasirodė DIDŽIOJI MEILĖ Alės Rutos sukurta knyga.

Apsaka, iš senesnių Lietuvos laikų, XVIII amžiaus pabaigos, ar XIX pradžios metu kada neramumai ir karai Lietuvos žemę siaubė, plėšė, draskė ir net trobas degino. Maskoliai ir švedai į Lietuvą briovėsi, galiau, Lenkijai Lietuvą neginant, maskolija emė

terys.

Jie kentėjo dvasines kančias išplėsti iš artimųjų tarpo, alko be duonos kasnio, troško be vandens lašo, mirė be oro, užtroško geležiniuose vagonuose, šaukdami pasigalbos, bet veltui, nes vietoje paguodos susmugdavo nuo raudonarmiečių smugio ar kulikos.

Arėstas, kalėjimas, kameros ir net sušaudytųjų kančios neprilgsta deportacijų kankynėms. Nekaltai sušaudyti kėnia trumpai. Jų vardus puošia garbės aurolė. O ištremtųjų į šaltąjį, snieguotąjį Sibirą ir ten padėtus už spigliuotų vietų tampa vergais iki mirties ir kėnia bada, šaltį ir iki širdis tvaksi kėnia neišpasakytą baimę, rupestį.

Deportacijos yra viena iš komunistinių kovos priemonių su savo galimais priešininkais. Galutinas deportacijų tikslas naikimas asmenų ir šeimų, kučios komunistiniam režimui atrodo nepatinkimos ir galinčios tapti priešininkėmis.

Deportacijų dekretas Stalino buvo pasirašytas keli mėnesiai prieš Lietuvos okupaciją 1939 metais spalio 10 d. ir pavadintas "SSSR NKVD įsakymas nr. 001223 antisovietinių elementų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje likviduoti".

Argi galėjo kada nors ir kur nors būti didesnis cinizmas, didesnė hipokrizija kaip Kremliaus valdovų?

Pov. Dirks.

į Lietuvą briautis ir užimė.

Su varu lietuviams primesta svetima tikyba — kristyba, sykiu į Lietuvą atėjo ir priėjo baisi baudžiava, kurią Alė Ruta vaizdžiai aprašo. Baudžiavą laisvi lietuviai iki to ejo ne tik didikam ponam, o ir vyskupam, klebonam. Baudžiaininkai buvo tiek nužmoginti, kad gyvuliai buvo geriau vertinami ir išlaikomi, negu baudžiavą einą žmonės. Vadinamieji didikai — ponai turėjo neribotą valią ir galę elgtis su baudžiaininkais, kaip su pirktu vergu: bart, plust, kankinti, plakt ir užmušt.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

VASARNAMIS

Atlantic City, N. J.

SLA NAME JUS RASIT LIETUVISKĄ APLINKĄ. Atlantic City Jums suteikia daugybę pramogų, įvairių pasilinksminimų, progų pasivažinėti jūroje laivais, žvejoti, sportuoti, lankyti teatrus, o svarbiausia GRAŽIAI PAILSėti IR SUSTIPRINTI SAVO SVEIKATĄ.

VASAROS SEZONO KAINOS:

Vienam asmeniui \$3.50 ar \$5.00 parai
Dviem vienam kambaryje \$6.00 parai
Dviem kambarys su 2 lovom \$7.00 parai
Priedama lova kambaryje \$2.00

MODERNIŠKI KAMBARIAI, dvi patogios virtuvės svečiams, kurie nemori naudotis arti esančiais restoranais. Jūrų maudynės prie pat namų.

Užsisakykite kambarius iš anksto laišku ar telefonu. Kreipkitės:

SLA
128 S. Maine Ave., Atlantic City, N. J.
Tel. 5-9370
ar
SLA
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

žudyt, valdovo pusę buvo teisė ir galia, pasiskyst nebuvo kam. Dvasininkai kunigai valdovo pusę palaikė, baudžiaininkai tik po mirties dangų žadėjo patys į tai netikėdami.

Baudžiaininkai ir kitiems atėjo blogmetis: sausra, išsekė upės, šuliniai ir net išdžiūvo pelkės, dirvos, pasėliai nyko, menki augo, tikras badas. Žmonės valgyti menkai turėjo, taipgi ir gyvuliai šert nebuvo kuo, pasėliai nyko, žolė rudavo. Gruodį, kokius nudagų, užteko keliems mėnesiams, rugiai diršėti, bet ir tuos baudžiaininkai maišė su pelais. Duonos kept nebeturėjo iš ko, tai tik tyrą košę valgė, o ir tokio valgio nevisada buvo.

Prie to, prisidėjo maras, žmonės krito, mirė namie, darbe ir kitur, po kelis, taip kad visos šeimos išmirė. Dvėsė ir gyvuliai...

Knyga pravartu skaityti tiems, kas turi tvirtą širdį, kas nemoka susigraudinti. Man rodos, kad ir kietaširdžiui skaitant ašarotis tektų...

Knygoj surašyti lietuviški vardai: Ugnė, Gailė, Jundilė, Gilanda, Gedrunė, Butautas ir Mingaila. Grynam lietuviui visa tai malonu. Ir kas daugiau — tikra retenybė — knygoj tik vienas, kažkaip įsibrukęs varnelėšinis sakinyš **parako liuminacija**, įstrigęs, gal netyčia, kitaip per visus 298 puslapius gryna lietuviška kalba, skaitai, geris ir di-džiujasi, kad dar turime mokančių lietuviškai rašyt, gerbiančių savo motinos kalbą, kokią knygoj **Didžioji Meilė** Alė Ruta varloja. Iki tol lai-

kiau, kad tik K. Barėnas grynai lietuviškai rašyt: temoka, bet tenka pasidžiaugti, kad ir daugiau randsai, gal ateis laikas, kad "bendrinius terminus" iš lietuvių kalbos kiek apvališ.

Tiek apie Alės Rutos knygą. Didžioji Meilė knyga, kuri gerėjus skaitydamas. Knyga, nenariams tik \$1.50, tai gana pigu. Kitos leidyklos už tokį leidinį skaitytų \$3.00, ar daugiau.

Anis Rukas.

Sovietų Teismas Atėmė du Vaikus Nuo Šeimos

Laikraštis Village Life praneša, kad Lietuvoje teismas atėmė nuo tėvų du vaikus, nes jie savo vaikus auklėjo Septynių Dienų Adventistų tikėjimo papročiais. Albinas Virbitskas ir jo žmona draudavo savo vaikams eiti į mokyklą šeštadieniais ir skatindavo juos skaityti ir mokytis iš Biblijos. Ši šeima gyvena Šiaurės mieste. Jų nusikaltimas buvęs dar ir toks, kad jie draudavo skaityti laikraščius (suprask, komunistinius), o taip pat neleidavo vaikų į vietinį filmų teatrą. Kaip žinia adventistai tai griežtai laikosi savo papročių, nepripažįsta svetiečių pasilinksminimų ir šventąją dieną jie laiko šeštadienį. Už tai ši šeima ir nukentėjo.

—Pietų Korėjos perversmininkų vadas generolas Chang D. Yong, kurs buvo pasisūlęs atvykti į Washingtoną

SLA Savaitinė Atskaita Išmokamų Apdraudų ir Ligoje Pašalpy

SLA-DEIMANTINIAI METAI

Gegužės 27, 1961 Metais

Išmokamos Apdraudos

MARŠ SPOKIENĖ, 14 kp., Cleveland, Ohio, gimusi birželio 29, 1895 m., Seinų apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 5, 1928 m. Mirė balandžio 29, 1961 m. Velionės suni John J. Spokas pomirtinės išmokėta	\$300.00
JUOZAS DARZINIKAS, 29 kp., Westville, Ill., gimęs kovo 13, 1879 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 2, 1916 m. Mirė vasario 19, 1961 m. Velionio žmonai Onai Darzinienei pomirtinės išmokėta	600.00
MARŠ ADOMAVICIENĖ, 64 kp., Baltimore, Md., gimusi vasario mėnesį, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 3, 1922 m. Mirė kovo 15, 1961 m. Velionės suni Joseph Adams pomirtinės išmokėta	150.00
VERONIKA KAMINSKIS, 87 kp., Omaha, Nebr., gimusi vasario 29, 1896 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 6, 1940 m. Mirė kovo 25, 1961 m. Velionės vyrui Aleksandrui Kaminsky pomirtinės išmokėta	750.00
AGOTA BALSERIENĖ, 141 kp., South Fork, Pa., gimusi gruodžio 16, 1884 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 7, 1923 m. Mirė balandžio 30, 1961 m. Velionės vyrui Stasiui Balseriui pomirtinės išmokėta	422.00
BERNARDAS ULOZAS, 143 kp., Scranton, Pa., gimęs kovo 15, 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1920 m. Mirė balandžio 22, 1961 m. Velionio žmonai Domicelai Ulozas pomirtinės išmokėta	600.00
ANTANAS MILKINTAS, 232 kp., Thomas, W. Va., gimęs lapkričio 1, 1890 m., Raseinių apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 9, 1913 m. Mirė balandžio 25, 1961 m. Velionio brolio suni Louis C. Milkint pomirtinės išmokėta	104.00

Viso \$2,926.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$67,095.68

Išmokamos Ligoje Pašalpos

A. KANCIENĖ, 14 kp., Cleveland, Ohio, sirgo 12 savaitę	\$36.00
J. SABELSKIS, 36 kp., Chicago, Ill., sirgo 12 savaitę	39.00
U. KAVALIUSKIENĖ, 41 kp., Lawrence, Mass., sirgo 12 savaitę	36.00
I. ZUKAUSKIENĖ, 62 kp., Lorain, Ohio, sirgo 12 savaitę	67.50
M. DAUNORAIČ, 76 kp., Brooklyn, N. Y., sirgo 12 savaitę	54.00
R. KAPECKAS, 124 kp., Hartford, Conn., sirgo 4 sav. 4 d.	69.50
T. ŽILINSKAS, 126-pav. kp., New York, N. Y., sirgo 3 savaites	180.00
J. APANAITS, 136 kp., Cleveland, Ohio, sirgo 12 savaitę	94.75
J. BARANOSKY, 199 kp., Shaft, Pa., sirgo 5 savaites	45.00
A. KALEDA, 199 kp., Shaft, Pa., sirgo 12 savaitę	133.35
V. Donella, 211 kp., Mahanoy City, Pa., sirgo 4 sav. 5 d.	24.01
J. JANUSKAITIS, 250 kp., Maspeth, N. Y., sirgo 12 savaitę	93.77
J. KUSLEIKA, 349 kp., Bridgewater, Mass., sirgo 12 savaitę	63.50
J. ZORSKIENĖ, 362 kp., Collinwood, Ohio, sirgo 2 savaites	6.00
A. LAURUTIS, 371 kp., Cambridge, Mass., sirgo 4 sav. 3 d.	40.50

Viso \$992.78
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$11,481.74

B. PIVARONAS,
SLA Sekretorė.

kalbėtis dėl esamos Korėjoje padėties, turėjo savo kelionę atšaukti, kadangi iš Baltųjų Rumų nesulaukė palankaus pakvietimo.

—Vice prezidentas Johnson grįžo po dviejų savaitų kelionės Pietų Azijos kraštuose. Po ištirimo esamos padėties Pietų Azijos valstybėse ir turint galvoje joms gresiantį komunizmo pavojų, dabartinė administracija esanti nusistatęsi Kongrese pareikalauti minėtiems kraštams papildomos pagalbos šimto milijonų dolerių sumai.

—Floras Kozlovas, artimiausias Chruščevo pavaduotojas, kaip patyrė Maskvoje svetimų valstybių diplomatai, esąs susirgęs, kalbama, kad jis turėjęs širdies ataką. Labai budingas Maskvos papročiams užsienio reikalų ministerijos Maskvoje atstovo pareiškimas į pasiteiravimą dėl Kozlovo sveikatos "Mums nežinoma, kad Kozlovas serga".

Paieškojimai

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorko pajėkomi asmenys:
Piependoras Martynas ir Mykolas, iš Sakvyčio km.
Tiskievičiūtė Imaculsta ir Izabelė, iš Kretingos.
Balčiukonis Bronius, ir žmona Julija, gyvenę Montavideo, Urugvajuje.
Ceponka Aleksas, kilęs nuo Radviliskio.
Dapšis Stasys, Mykolo sunas, iš Šinkauciškio - km., Pakruojo vals.

HITLERIS IR MUSSOLINI

"Laisvosios Lietuvos" 8-13, 1959, numeruose tilpo:
1. Rachelės Mussolini įdomus, gausiai iliustruoti pasakojimai apie savo vyrą Benito. Kartu apžvelgia antrojo pasaulinio karo eiga ir Mussolini santykius su Hitleriu.
2. Konkursiniai straipsniai temomis: "Kokios specifinės priežastys pastumdė dalį Amerikos lietuvių į komunizmą ir kokių priemonių turėtume imtis, kad visus ar bent dalį būtų galima sugrąžinti į tikrųjų lietuvių tarpą.
Prisijuntę \$1 gaus visus numerus su šiais ir kitais įdomiais straipsniais. Prisijuntę \$5 metinės prenumeratos gaus šiuos numerus veltui. Rašyti:
LAISVOJI LIETUVA, 911 W. 32nd St., Chicago 8, Ill.

Kas nori skaityti su jokia partija nesuristą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaityk 8-10 puslapių savaitraštį **NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ**
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendromenės ir visos žmonijos gyvenimo sritį.
—PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekeičia.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada
ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

IŠEJO NAUJA KNYGA
AMERIKOS ĮDOMYBĖS
Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažinti Amerikos
JOJE APRASOMA:
Aplė kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatura"; Įspūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Aplė Hollywood žvaigždės; Kaip lietuvis vengs daro; Amerikos dykumos; Mirties Klona; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais; meškoniai ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdziai iš Meksikos; Bulių kava; Pas mormonus; Jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskaista; Neįsimatanti Texas valstijos turtai; Floridos Vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių.
Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.
Išleiskite šią knygą tuoj pat pasiūlydami. Kaina tik 75 centai.
Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:
"KELEIVIS"
636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS
Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje
NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus lietuviškosios spaudos ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$13.00 metams, \$7.00 — pusę metų. Kitose valstybėse — \$16.00 metams, \$8.00 — pusę metų, Chicagoje — \$15.00 metams, \$8.00 — pusę metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money Orderį tokiu adresu:
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois